

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 K
на пів року 12 K
на чверть року 6 K
на місяць 2 K

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо русне ми сердце і віра руска“. — З Русланових поэмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудни. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в паса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише а
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надісл-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesення по 30 сот. від стрічки

З НОВИ ВУТРИШНЬО-АВСТРИЙСЬКОЇ І ЗАГРАНИЧНОЇ

ПОЛІТИКИ.

(Конець).

В Угорщині, котра себе вважає не дру-
гою половицею Австро-Угорської монархії, але
зовсім окремішньою державою, загрозило су-
проти Австрії (бож н. пр. на пересилку гро-
ший з Угорщини до Австрії треба брати ме-
ж и народний переказ), відносини
вельми погані і невдирні. Задля ухвалення
в соїм військовій реформі після відомої ме-
тоди гр. Тіссі, опозиція, котрою керму-
ють гр. Аппоні і Кошут, а також гр.
Андраші (хоч сей нібито усунув ся на
бік), починає горюжити ся і видавати погро-
зи що до дальшої сесії сойму в осені. Гр.
Андраші в прилюдно оповіщенім листі
до гр. Тіссі вельми різко питує его посту-
поване яко неконституційне, на що гр. Тісса
відповів не менше різко, і наклеїв непар-
тиотичне поступоване опозиції. Гр. Аппоні
також різко осуджує в прилюдних виступах
політику д-ра Лукача і Тіссі, а Кошут, ко-
трий уже вернув з Навгайм до Пешту, висло-
вив ся перед дневниками, що не буде по-
розуміти в опозицію, поки не буде в соїм
назначений постулок гр. Тіссі, а направи-
мо має перевести соїм окремою ухвалою,
котрою виявить своє становище в сій справі
і вибере иншого предсідника, а з другого
боку Корона покликана на місце д-ра Лука-
ча виного міністра предсідника. В тій цілі
намагають ся малярські опозиційники викли-
кати в широкіх народних веретвах на вічах
і в часописях відповідний настрій і напір на
міродатні круги. Однак се якось їм не конче
удав ся, бо сторонництво праці і правитель-
ство із свого боку на вічах розвинуло рух і
збирає заяви довіри від широкіх народних
веретв, котрим уже осоружною стала іграшка
в бездушну обструкцію. Др. Лукач пригото-
вляє виборчу реформу і як небудь она вийде
„куцою“, всеж таки потягне за собою значну
частину широкіх веретв суспільних і зробить
перегороду виллом у твердині малярської верхо-
влади. Крайні малярські живла, котрі не таять
ся зовсім із своїми змаганнями, виявляють їх
тепер зовсім недвозначно. Недавно в Пешті
дістав міністер внутр. справ зголошене ре-
публіканського сторонництва
малярського, котре бажало відбутися
установні збори. Однак міністерство заборони-
ло. Коли Кошут вернув тепер до Пешту,
его прихильники виправили ему овацію, а
кількасот малярських слухачів університету
зібрало ся перед его мешканцем і виправили
республіканську маніфестацію. Поліція розі-
гнала демонстрантів а многих увязнила. Але
се тільки наслідки ненастанної роботи маляр-
ських загорільців і самостійників. Wie die
Alten sunen, so zwietchern die Jungen! Ось
і бувший недавно предсідник сойму і тайний
радник Юст вніс до кабінетної канцелярії
королівської подане, що зрікає ся достоїнства
тайного радника, але дістав відповідь, що оно
не надає ся до полагоди. Тепер він надумує
ся, що дальше робити в сій справі. Все те
цікує вельми яскраво положене в Угорщині.
З другого боку угорське правительство не по-
кидає ся думки змадарщення инших народно-
стей в Угорщині і бажав тим способом скрі-
пити своє становище в малярських кругах.
Утворенням нового угро-католицького епископ-
ства, про котре „Руслан“ подав подрібну пе-
редовицю свого дописця з Угорщини, споді-
ває ся правительство прискорити мадарщенє
Русинів і Румунів. В останніх днях взяло ся

правительство також до православних Сербів,
котрих головою є патриарх в Карловцях
(тепер на жаль малярам відданий Богдано-
вич). Церковні справи рішав собор в Кар-
ловцях, котрий мав у сих справах доволі
значну самоуправу. Однак вже від двадцяти
років Мадари підходили до сеї твердині серб-
ської, а тепер одним почерком пера обмежили
самоуправу сербської Церкви і закинули на
неї також свою сіточку. Таким способом на-
магають ся Мадари довести до того, щоби в
Угорщині була тільки eine politische Natio-
nalität!

Международний овид політичний засунув
ся зловіщими хмарами, котрі нічого доброго
не заповідають. Особливо на південнім сході
Європи, на Балкані, путають ся справи щораз
більше так, що кожної хвили можна там спо-
дівати ся великої бурі, що може заколотити
європейський мир.

Псевдо-вільнодумці, молодотурки, що не-
давно викликали внутрішню революцію і до-
вели до цілковитого перевороту в Царгороді
та конституційного устрою Османської дер-
жави, але захопивши у свої руки керму в
парламенті, показали ся в дійсності деспота-
ми, котрі раді би нетурецькі народности потур-
чити. Альбанія і Македонія були здавна сею
болячкою Туреччини, сим вулканом, котрий
кожного року з ранньою весною сипав іскри
на всі боки, що могли довести до європей-
ської пожежи. Австро-Угорщина має на основі
берлінського договору з 1878. обовязок опіку-
вати ся до певної міри католиками в Альба-
нії. Тимто в порозуміню з Росією від зїзду
царя з найім цїсарем в Мірцітеґ робила Ав-
стро-Угорщина всякі змагання до переведення
реформ в Альбанії й Македонії, щоби дове-
сти до втихомирення сих країв.

Однак молодотурецькі ліберальні загорі-
льці вхотували всякі домагання тамошнього
населення до узгянення его народних потреб в
школах і урядах і се викликало таке огірче-
нє, що тепер Пріштина похожа на табір во-
єнний, до котрого спливає ся справдешне пе-
реселене народів. Се спричинило упадок міні-
стерства, прихильного молодотуркам, а покли-
канє нового правительства, котре змагає до
усунення молодотурецької верховлади. Провідник
Альбанців, Бо л е т и н а ц, виступив з дома-
ганням до султана, щоби розвизано парламент
з молодотурецькою більшістю, розписано нові
вибори і надано Альбанії повну самоуправу
народну під султанською владою, инакше Аль-
банці з великою і добре оруженою силою ру-
шать на Царгород.

Нове міністерство турецьке опинило ся між
молотом і клепалом, бо, хоч нераде молодотур-
кам, боїть ся їх розвітленої організації і
внутрішньої революції, з другого боку над ним
висить меч Болетиница, що готов з Прішти-
ни через Скопле вирушити на Царгород і визво-
лити увязненого старого султана, котрий був
прихильніший для народних домагань Альба-
нії і Македонії.

Теперішній султан не може рішити ся на
розвизанє парламенту, хоч уже правительство
в часті до того прихилив ся, бо побоює ся
великого внутрішнього розладу в Туреччині,
котрий нагадує останні часи польської речипо-
сполитої і наковечну єї долю. Положенє там
так неревне і грізне, що кожної хвили треба
бути приготованим на великі несподіванки. А
такіх несподіванок жде передовсім Болгарія,
щоби розширива ся, а відтак Росія, котра
бажав конче свободного ходу для своїх ко-
раблів скрізь Дарданелі.

Зрозумів се дуже добре се грізне і не-
певне положене в Туреччині гр. Берхтольд,
керманіч австро-угорської загр. політики і то-

му свідомий важної одвічальности, в почуттю
державного обовязку залишив виїзд до Карльс-
бату а поселив ся в Кальтенляйтґебен під Ві-
днем, щоби звідтам слїдити за ходом подій і
бути кожної хвили в крайній потребі на своїм
становищі.

Але не тільки південно східний овид за-
хмарив ся. Також на північнім заході недавно
близнули яскраві лисавки в промовах полі-
тичних керманічів Англії, котрі затривожені
значним розвитком і силою німецької воєнної
флотії і прямо вказують на недалеку можли-
вість воєнної розправи з Німеччиною і союз-
ною їй Австро-Угорщиною на Північнім і на
Середземнім морі. Вправді після тих промов
держ. секретаря Грея і міністра маринарки
налив англійський міністер-предсідник оливи на
розбурхані хвилі їх пристрастий, однак се не
зменшило грози, не запобігло дальшому збіль-
шуванню флотії англійської, а тим самим і ні-
мецької та австро-угорської. Над Європою про-
стїгає ся душний, притгвоблюючий воздух, гро-
за війни всеєвропейської, а се відбиває ся вель-
ми важко на господарських і фінансових від-
носинах, наслідком чого всі банки позачи-
няли свої каси і неприступні для кредиту.

„КОНЕЧНІСТЬ КАТОЛИЦЬКОЇ ПРЕСИ У НАС І ЄЇ

ОРґАНІЗАЦІЯ.

(Дальше).

Скоро лише побачуть ворожі часописи,
котрі визначають ся нехтованєм та погане-
нєм віри, Церкви, власти духовної і святиць-
ства, або цинічною безличністю в брехії, пе-
рекручуванєм правди і неморальними погля-
дами, що перед їх носом заперли ми двері,
самі змінять тон, не потреба на се уживати
способів, котрі понижають нашу гідність. Пе-
рестань давати псови їсти, то й брехати не
буде, каже наш мужик і правду каже, бо
справді вже час, щоби Християни католики
читали для себе і про себе лише зі своїх вла-
стних незалежних часописів, а не з чужих
тай ворожих, що лиш заквашують їх душу
своїми поглядами. От в такий то спосіб лише,
каже Пій IX., злі часописи переимачують сер-
ця і душі тих, що їх не стережуть ся, нано-
сять найбільшу шкоду.¹⁾

Консеквентно з висше сказаного вихо-
дить, що поки ми не маємо своєї преси „en
gros“ о широкім закрою і випосаженої вся-
кими тепер найкращішими вимогами, му-
симо пособляти доси існуючю, щиро като-
лицьку своєрідну пресу і то лише таку, котра
без обиняків не входячи в ніякі партійні і
особисті альянси як ліберальні партія-
ми, так і ліберальною пресою, зовсім незави-
симо веде боротьбу о ідеали віри і моральности
на засадах чисто католицьких. Некорастність
ба й впрост шкідливість такого дволичного
поступованя супроти спільного ворога, котрий
лише тішить ся, що нема єдности навіть в
тих п'ятих католицьких журналах, не дасть ся
описати. В виду того, слушно сказав один
святенький, що ліпше було б не мати ніякої
часописи католицької, як такі, з котрих кожда
схоче випередити других і надавати тон для
личних амбіцій. Знаменним голосом в тій
справі най послужить допис в „Руслані“ ав-
тора „Одного із многих“ під з. Безпартійний
„Нив“.

Єслиж котра з католицьких часописів не
відповідає своїй задачі, то унінути єї нале-
жить, бо хоча конечно є in necessitate unitas
однак здержуване від всякої слухної діялек-

тики під позором уникання розголосу і скан-
далу — то каригідна слабість. А коли зада-
леко посуває ся єї той згаданий католицький
лібералізм, такої треба а priori порвати з та-
кою часописню всякі звязи, в цілі перешко-
дження сїяти далі зло і згіршенє.

Тому, доки не спроможемо ся на свою
сильну кат. пресу, всіми силами належить ся
спомогати доси існуючю щиро католицьку
пресу, бо навіть она через байдужність як раз
святеньких ледво існує. Знаю багато свят-
еньких, що по їх домах нема ні одної кат.
часописи, за те инших є повно, бож годі пре-
ці на селі обійтись без часописи. Відса те
прасове нещастє, яке так навалює заливає
все те, що учимо і чого ми є представниками.
А ми самі а нікого инший є виною того. Ми
дали на те гроші — ми працювали і ми по
редакціях пособляли пером тую саме пресу,
котра тепер проти нас огнем дише. Ми були
тими смиренними рабами, що давали ся зтяг-
нути ся під ту тепер нас самих стягаючу це-
тлю, бо не подбали за ніяку гваранцію, що
права Божі і Церкви не будуть потоптані, бо
не подбали о те, щоби письменники, які ви-
ховувались в наших руках, були виховані в
чисто католицькій душі. І коли д. Лозинський
закинув нам в очи, що ми реакціонери, йде-
мо проти всякої культури, то я з ним годжу ся
лише на тій пункт, що нікто инший лише
ми своїми власними руками зробили ту реак-
цію, яка тепер йде у нас проти всякої хри-
стіянської культури. На тій лише одним ми
провинились і дивна річ і далі провинюємо
ся. А преці, як пише одна німецька часопись²⁾
„Die Klerikalen haben es leicht“, на кождім
місці в кождім селі мають они свого певно-
го агітатора і кореспондента, а ним є кождий
святенький. — А преці кождий з нас має ріж-
ні тисячні способи просто змусити людей за-
писати кат. часопись — навіть хотий як та-
кого „Міسیونаря“. Якаж то сила лежить в на-
ших руках.

Але послухаймо далі, що пише про нас
часопись угорська „Шембат“, передруковано в
„Reichspost“³⁾ „Das Lüftchen neuer Pressunter-
nehmungen weht überall und schwarze Schar
zittert von Wuth, weil sie nicht Schritt halten
kann und wirft der liberalen Presse alles
schlechteste vor, weil sie über die Geister
herrscht. Schon durch Jahrzehnte dauert diese
klerikale Katzenmusik, sie stößt aber nicht zu
mindesten den Fortschritt des Liberalismus
auf dem Gebiete der Presse. Denn was ist
dann zu der Presse nöthig? Zweierlei, Erstens
Geld, Geld, Geld! Zweitens Verstand, Verstand!
Verstand, und bei den schwarzen Ritten ist von
keinem von beiden Überflus da. Eigentlich nur
im Bereiche des Verstandes nicht, weil sie doch
Geld genug haben, um sich zu wahren. Die
ganze liberale Presse könnte man zerdrücken,
wenn dieses schreckliche Heer des Vermögens
aus seiner Passioität einmal heraustreten und
mit Opfern in den Kampf gehen würde. Aber
die Bosheit geht mit grenzenlosem Geize Hand
in Hand, dazu gehört ein Herz und Opfer-
willigkeit. Bekanntlich ist aber mit dieser
christlicher Tugend nur das Judenthum be-
gabt. Man fühlt es wohl, dass man sich im
Kampfe der Menschheit dieses mächtigen und
fürchterlichen Waffenriesen verschaffen sollte,
aber man ist zu faul und zu geizig dazu.“

Гірка се але і правдива правда. Тому
коли вже не з власного почину, то бодай від
ворогів вчїм ся, як належить поступати. Geld
und Verstand muss man haben. Отсе й най-
головніша річ. Як дійти до сего і як ними
руководитись, хочу про те ближше розказати.

Безперечно річ, що щоби мати свою
сильну пресу, потреба на те завязати специ-

Ще цікавіше довідати ся, як жидовіють австрійські великі міста. Грац і Трієст мають розмірно ще дуже мало жидівської породи, бо лише 1-3 прц. згл. 3-2 прц.; за те має Берно 7-1 прц., Відень і Прага 8-6 прц. згл. 8-1 прц., Краків 21 прц., а наш любий Львів має аж 30 прц. жидові. Число жидів у Відні, Празі, Берні і Кракові трохи меншає, за те Львів вкоротці буде столицею сповської держави з „polską władzą na czele“. Чому то ніхто не видить жидівської небезпеки?

— **Евхаристийний конгрес** з Праги доносять, що кн. Юрій Шварценберг видав до всіх своїх урядників і слуг відозву, щоби взяли участь в Евхаристийнім конгресі у Відні. В тій цілі одержить кожний урядник і слуга 2-днєву відпустку, а крім сего одержить від осередного заряду дібр по 75 К на кошти подорожі до Відня.

— **Участь Бельгійців в Евхаристийнім конгресі.** Мр. Фр. Т. Шароан Премонтр, секретар епископа з Галішу доіс, що на Евхаристийний конгрес прибуде з Бельгії 1200 до 1500 осіб. Між ними є міністри, сенатори, парламентарні послы і вся бельгійська аристократія.

— **Новий начерк цісарского відручного письма в справі руского університету.** „N. fr. Presse“ доносить, що міністер просвіти вручив вже предсідникам українського клубу і польського кола новий начерк цісарского відручного письма в справі руского університету. Сей начерк має творити основу до дальших переговорів і буде предметом наразд парламентарних комісій обох стороництв, як також польського соймового кола, яке збере ся в перших днях вересня. Новий начерк ріжнить ся від попередного в отсих точках: 1) Час остаточного задоволення руского університету має бути скорочений з 10 до 6 літ. 2) Про місце університета новий начерк нічого не згадує. Означене місце лишає новий начерк законами. 3) В новім відручнім письмі нема зазначено чисто польського характеру теперішнього львівського університету, але всі дотеперішні права мають на нм Русини і через перехідний час. 4) В справі іменовань extra statum руских професорів, займає начерк також прихильне становище для Русинів, а теперішнім руским професорам призначає голос при надаванню стипендій, увільненню від чесного і іменованню руских доцентів.

Переговори в справі руского університету мають почати ся в перших днях вересня. Українці жадають, щоби справу руского університету зовсім відділили від справи виборчої реформи і каналової.

— **Жертви готівкою** не звільняють нікого від обовязку жадання купонів Р. Т. П. і уживання товарів з маркою Р. Т. П.

— **Українське шкільництво в Перемишлі** побільшує ся сего року новою народною школою. Школа ся названа школою ім. М. Шашкевича має вже своі двоверховий дім на улици Смольки, буде мати 3 класи і буде мішаною. Ї се, очевидно, приватна школа.

— **Бендасюк у в'язниці без Колдри.** Звісного „юношу“ Колдру випущено з в'язниці за кавцією 8,000 К. І так бідний Бендасюк зневолений у львівській в'язниці обходити ся без колдри. Бідний...

— **Огонь.** Вербичі коло Угнова за кілька останних тижнів вже четвертий раз вибухав пожежа. Дня 1. с. м. згоріло на присілку Воля вербичка 5 загород зі сіном і збіжем. Два зруби хат уратовано. Три погорільці були необезпечені. Огонь мав бути підложений, але хто є палієм, не знати. Селяни зі страху перед пожежами ходять мов божевільні. При пожежі найкраще списали ся погарники з Піддубець. Вербичка „Січ“ також „гасила“ але у жада, а при сикавці були якісь нездари, що лише дармо воду розливали, аж на сильне негодоване посторонних людей удало ся „запросити“ „Січ“ до ратунку. — Дня 29. липця рано вибух огонь в селі Фльоринці, грибівського повіта, та знищив 2 господарства. — Дня 31. липця о 1. год. в полудне повстав огонь в Новосілках гост, коло Рудок. Згоріли 3 господарства з 6 господарськими будинками. 2 погорільці були обезпечені в краківській товаристві а 1 в „Дністрі“. На щасте було тихо і скінчило ся на тім, бо люди були в полі і з початку не було ніякої помочи, аж пізніш надійшла поміч, та втримала дальше ширене пожежу. На жаль, треба признати, що зробили се посторонні люди, бо свої стояли, та байдужно дивили ся на огонь.

— **Пропаганда схизми в львівському повіті.** За-

гально звісно, що парохіяни о. Билинкевича із Знесіння коло Львова пильно навідуєть ся до львівської православної церкви, а в Йорданських торжествах навіть сповняють окремі церковні прислуги. Село Запитів і Підліски є сильно підміновані російсько-православною агітацією. Тепер розвинено в Ярчівщині, а також в других сторонах львівського повіту, як наприклад в Толщені і Селисках сильно підготовляють роботу в користь схизми. Якись агенти буцімто сьвятых образів ширять схизму по селах, агітуючи проти католицької Церкви. Деякі з них як легітимацию показують відозву церковного комітету в Шепетині з датою 20. лютого 1912, писаною язичієм, а натягнувши несвідоме справи староство на писемне дозволене, ширять схизматичкі образи, книжки і т. д. У виницкім судовім окрузі є досить російсько-православних агентів в Миклашіві і Германові.

— **Упадок дневника.** З Будапешта доносять, що там упав заложений перед 9 роками угорський дневник „A Nap“.

— **Утеча промисловця.** З Борівні доносять, що утік звідтам торговець дерева С. Ершттайн отузаннвши доохресних селян на поверх 100.000 К. Ершттайн мав утічи до Америки. — **Арештоване урядника.** В Бялій арештувала жандармерія дня 28. м. м. ново наданого там начальника податкового уряду, Сольона. До Бялої перенесено Сольона перед кількома тижнями з Кросна, а тепер перебував він на відпустці в Бистрій. Причиною арештованія мають бути спроневерія в податковім уряді в Кросні.

— **Громадська рада у Вишніці розв'язана.** Буквинське правительство розв'язало громадську раду у Вишніці і поручило управу міста дотеперішньому посадинові Маркові Фогелеви як правительственному комісареві. Розв'язане ради наступило з формальних причин, а то тому, що тіснійші вибори відбували ся не сейчас по виборах кожної курії, але аж по всіх виборах.

— **Офіцерські шаблі в піхоті австрійсько-угорської армії** будуть небавом змінені що до форми. Теперішні шаблі приписані для офіцерів піхоти є — на думку військової управи — погані що до форми, а їх рукояті (кіші) зовсім не хоронить руки. Зміна сеї часті уоруження піхоти коштувати буде державний скарб велику суму, бо буде мусів купити нові шаблі лише хорунжим і військовим трубачам, а офіцери будуть мусіли купити собі їх за власні гроші.

— **Нещаслива пригода на залізничім шляху.** Межи стациями Сяноком а Дубрівкою наїхав вел. поїзд на віз Коца, господаря з Пловиць. Машина ударила в задню часть воза, відорвала єї і кинула в недалекий рів. Коні з передом воза вийшли з нещастя неушкоджені, а на місци лишив ся господар з тяжкою раною на голові і єго 16-літній син зі зломаною ногою; оба вийшли з нещастя зглядно щасливо, бо грозила їм нехібна смерть.

— **Телефонічна розмова з залізничним урядом.** Перед двома місяцями уповажнило міністерство залізниць залізничі уряди, що належать до львівської дирекції залізниць, до виїмкового дозволу на межимістові розмови приватним особам, о скільки через се не терпять службові відносини. Дня 8. липця 1912. р. видано аналогічний розпорядок також краківській і станіславській дирекції, як також провідництву руху в Чернівцях.

— **Виступ Англії з цукрової конвенції.** Причиною виступу Англії з цукрової конвенції було се що бруксельська конвенція, з причини протесту Німеччини, відкинула жадання Росії о побільшене контингенту російського експорту з 200.000 на 500.000 тон. На внесок Австрії признала конвенція Росії побільшене до 150.000 тон на сей рік і о 50.000 тон на дальші два роки. З оглядом на потребу своєї консулції поперла Англія російське жадання, а тому, що не могла їх перевести, заповіла виступлене з конвенції. Також і Росія виступить, а розбите цукрової конвенції має наступити в будучім році.

— **Нова львівська залізниця на Буковині.** Дня 10. серпня с. р. буде віддана до прилюдного ужитку нова вузко-шляхова залізниця Бродина Сінітуль з перестанком і ладівнею Саден і Сінітуль.

— **Нова сербська позичка.** З Білгорода доносять дневники, що сербське правительство хоче затягнути нову позичку у Франції в сумі 150 мільонів франків. Позичка має бути призначена на будову нових залізниць.

— **Сьвітоті православної церкви.** „Полтавская Рѣчь“ пише, що член люберецького споживного товариства сьвященник Прочаз, діставши 900 карб. на закупно краму програв їх в Київі в карти. Прочаз прислав на імя товариства лист, в яким повідомляє, що кінчить життя самовбийством. Поліція відшукує тепер Прочазу.

— **Поголоски про уступлене Чувая.** „Die Zeit“ подає вістку, що королівський комісар Хорватії має бути усунений зі свого становища, а в єго місце буде іменований новий бан Хорватії. Сі чутки кружляють також в Загребі, де догадують ся, що Чувай не верне вже з відпустки. Найбільшою трудноścią є винайдене відповідної особи на те становище.

— **„Український“ соціаліст Ганевич Микола,** той самий, що є членом міжпартійного (!!) комітету для справи українського університету, пописував ся оноді вечером на могилі польських повстанців Вісневського і Капусціньського. В хвили, коли польська суспільність одноступно в імя загорілості клане ся, що не допустить до основанія українського університету у Львові і відсилає нас з нашою найпильнішою справою до Заліщик — член „міжпартійного“ (!!) комітету для університетської справи бере участь в польських демонстраціях. Показує ся тепер ясно, хто є польський прислужник. Християнського-суспільника нема в міжпартійнім комітеті, бо боять ся „угодности“, а соціаліст, який кпить собі з цілої суспільності в так поважній хвилі, має чи не найбільший голос в університетській справі. Щож ти на те суспільносте — чи й дальше загінотизована соціалістичним привітом Ретера: „Wy ruskie chronie!“

— **Завалене галі.** З Нормінберга доносять, що там завалила ся в будуючій ся фабриці машини „Франкен“ середня галія довга на 20 метрів, а широка на 15 м. Катастрофа була з причини нещасливої проби обтяження будови мішками з піском, які подвоїли свій тгар в наслідок дощу. Згинуло 11 осіб, 35 є ранених, а не достас 4 особи.

— **Рідкий дневникарський ювілей.** Оноді обхотив Карло Тума, сеніор співробітників редакції „Народних Лістів“ в Празі, ювілей 50-літньої дневникарської діяльності. Тума вступив до редакції згаданого дневника дня 1. серпня 1862 р. і до нині працює без перерви в тій часосиці. Ювілят написав много интересних історичних нарисів про Вашингтон, Мавзінія, Гамбета, Кавура, Гладстона і інших.

— **Виправа Міккельзена.** З Християні доносять про віднайдене пропавших членів грєнляндської виправи, капітана Міккельзена і машиніста Іверзена. Оба полишили в 1910 р. учасників виправи і від тоді загинули по них слід. Знайшла їх ловецька виправа на кораблі „Söblomiteu“, серед сніжних піль Гренляндії. На слід загинених навів прапор, який пропавші вивісили над своїм, збудованим в снігу, мешканцем. Коли надійшла поміч, вийшли з глупини уоружені в карабіни, думаючи, що до них закрадають ся дикі звірі. Оба представили на пів дикий вигляд. Після оповіданя вивратованих, лежав Міккельзен через довгий час хорий. Виратував єго Іверзен, везучи Міккельзена сотки миль на санках серед ледів. По повероті до Ереки замешкали у данського консуля.

— **Новий півурядовий місячник** з Відня доносять, що вчєра вийшов як додаток до півурядового „Fremdenblatt-у“ місячник „Bosnien“. Додаток сей буде виходити стало при „Fremdenblatt-і“ в першу п'ятницю кожного місяця. В нм будуть обговорювані справи прилучених країв.

— **Збір збіжжя на Угорщині.** Після звіту міністерства угорського рільництва, винесе сегорічний збір пшениці 46-3 міль сотнарів, жита 13-2 міль, ячменю 14-5 міль і вівса 11-6 міль сотнарів. В 1911. р. зібрано на Угорщині: пшениці 47-2 міль, жита 14-1 міль, ячменю 14-6 міль а вівса 11-7 міль подвійних сотнарів.

Оповіді.

— **Із Станіслава.** Записи до I, і III, класи приватної школи народної (для хлопців) ім. М. Шашкевича в Станіславі будуть відбувати ся дня 29, 30 і 31. серпня перед полуднем. Наука безплатна. Зголошувати ся належить в школі, що містять ся в домі „Сокола“ ул. Трєтого Мая ч. 18.

— **З Яворова.** В прив. учительській семінарії жіночій і школі віділовій СС. Василянк в Яворові іспити вступні і приватні будуть від-

бувати ся на днях 2 і 3. вересня с. р. Торжественне богослужєне відправить ся дня 3. вересня. — Ті, що зголошуют ся на перший рік семінарії, повинні виказати ся: 1) сьвідомством хрєщення, 2) сьвідомством шкільним з останнього півроку і 3) сьвідомством лікарським — В інституті, за ціле удержанє враз з наукою в школі віділовій платить ся 40 К а в семінарії 52 К місячно. Учениці пригтовляючого курсу враз з наукою платять 46 К місячно. Вступний іспат коштує 10 К. Точнійші інформації подає на жаданє заряд монастиря СС. Василянк в Яворові. — *Ігуменат.*

— **Вінчанє.** Дня 8. серпня с. р. відбуде ся в парохіяльній церкві в Лазах, стация Радимно, вінчанє п. Сильвестра Коритка, укінченого богослова з п. Стеф. Подолинською, дочкою о. Филимона, пароха і ярославського декана.

— **Краєва Рада шкільна** затвердила в учительськім званю і надала титул професора дійсному учит. II реальної школи у Львові др. Людв. Гординському, надала учит. посаду Ж. Черному, заст. учит. в IV. гімн. у Львові, в реальної школі в Раві рускій; іменувала Т. Муху, уч. віділової школи в Сокалі, заст. учит. в учит. семінарії в Сокалі.

Кр. Рада шк. іменувала в народних школах: Ал. Новотарського управителем 4-кл. шк. в Ярославі, Г. Созанського, управ. 4-кл. шк. в Пробіжній, М. Дубівця учит. 4-кл. школи в Стрию, Л. Федика, учит. 4-кл. шк. в Медичі, Ст. Гучинську учителькою 4-кл. шк. в Буцнівці, Й. Михайлика і М. Квятковську учит. в Пивничній, А. Фасцішевську учит. в Волчківцях, Ів. Гаврана управ. 2-кл. школи в Корчині, Фр. Заруцького управ. шк. в Княжу, К. Ангербанера управ. шк. в Засові; учителями і учительками 2-кл. шкіл: Із. Гардецького в Голгоцах, Ю. Блєхінгерівну в Угринківцях, К. Савкевичеву в Гнилицях вел., О. Мокрицьку в Цівкові, Ф. Мричкову в Березці, Ст. Древіцьку в Олівці, О. Андрієвську в Рогізні, Ан. Котши в Дорожові; учит. і учительками 1-кл. шкіл: С. Федчука в Орельці, Ал. Шелюха в Фуйні, Мих. Кульчицького в Оравичку, Ів. Савулю в Яворках, Й. Миколаєвича в Бісїдах, Дм. Мандзюка в Маркополі, Ст. Лівачаківну в Рокшичах, Й. Паблицького в Бербеках, Л. Чубатого в Кутисках, А. Михайльську в Ловичах, П. Хмолу в Сторожах, А. Забігліну в Михайлівці, М. Ісаньського в Блажові, Й. Шевадзюцького в Бабяніці, С. Франкевичівну в Ковинах горинецьких, К. Древіцького в Бідачеві, Р. Тригубчака в Каневі, Ф. Трку в Жовкові, А. Гураличку в Віпчарові, Ів. Місїяка в Накло-вицях.

— **Концерти тов а „Академічний хор Бандури-ри-а“** відбудуть ся дня 9. серпня в Підгайцях в салі повітової Ради, а 7. серпня в Бу-чачи в салі польського „Сокола“.

Посмертні оповістки.

— **Павло Миколаєнко,** урядник державних залізниць упокоїв ся в Чернівцях дня 24. липця в 61. році життя. В. є. п.!

Всячина.

— **Вінець в в'язниці.** Сими днями одержав заряд в'язниці в Будапешті велику скринку. В середині був вінець з пшениці, який прислали жєнці, перебуваючому в в'язниці послові Ю. Ковачеві, як своєму хлібодавцеві. Заряд в'язниці віддав вінець слідчому судії, а сей позоволив вручити Ковачеві. За дозволом директора в'язниці, повісив Ковач сей вінець на стіні в своїй келї.

— **Як крадуть в Росії.** „Россія“ доносить, що в часі, коли полтавський містогубернатор Голлобов приймав представництво місцевих патріотичних (чорносотенних) організацій, витягнує єму з кишені портфель, в яким находило ся 300 карбованців. Сей крадежи міг допустити ся лише один з присутних „патріотів“, чого „Россія“ дуже жаліє, однак вєвняє, що сей случай не вплине зовсім на зміну політичних поглядів п. містогубернатора.

— **Муха причиною смерті.** З Лоді доносять, що в тамошнім шпиталі помер в суботу по кількадевній недужі 68-літній Авраам Борковский, єго вкусила перед кількома днями в руку муха. В укушенім місци повстав величизни пологового гороху боляк, а потім настало зажаженє крови і се було причиною смерті.

— Велика похибка. До якого степеня дійшов тепер страх в Росії перед опришками як люди дряхліють перед ними на кождім кроці, доказує слідуючий випадок в філії дисконтного Банку в Москві. Хлопець Ветров, слуга в загаданім банку і мешкаючий там, вернув недавно з забави пізно вночі. Саме тоді були там на сторожі член „артелі“ Бубнов і швайцар Демидів. Оба взяли добуване хлопця за напад „експропріаторів“, і Демидів зі страху, кличучи о поміч, скочив з вікна з поверха, а за ним Бубнов. Оба страшно поранили ся. По хвилі окружила дім поліція, але розумів ся, не найшла ніяких опришків.

— Трагічна жертва „Титаніка“. З Лондона доносять, що коло Бляк Ісланд видобуто з моря посудину, в котрій находила ся картка з отсими словами: „16. цвітня. Серед океану на траві, без середників живности. Майор Бут“. Має се бути останній знак життя капітана Ар. Бута, адютанта президента Тафта, котрий — як звісно — упав жертвою страшної катастрофи. Підчас звісних сцен в часі катастрофи майор Бут витривав до кінця на становищі і з револьвером в руці пильнував сего, щоби передовсім жінчини виратували ся. Кількох неслухняних моряків Бут убив.

По катастрофі догадувано ся загально, що майор Бут пішов на до моря. Стало ся однак инакше. Здає ся, що вже в останній хвилі Бут виратував ся хвилево при помочи якоїсь дошки, але вже по недовім часі мусів умирати з зимна і голоду, не діждавши ся ні звідки помочи. Письмо Бута походить з 16. цвітня, а „Титанік“ затонув вночі з 15. на 16. цвітня.

— Ліцитація віллі Наполеона I. на Ельбі. Суд в Порто Ферайб, столиці острова Ельби оголосив прилюдну ліцитацію дому, в яким мешкав Наполеон I. підчас першого вигнання. Сей дім, званий віллем Сан Мартіно, складає ся з 12 комнат, а в трех великих саях містять ся музей пам'яток по Наполеонові. Ціле уряджене дому і меблі находять ся в такім самім стані, в яким лишив їх Н., утікаючи з Ельби, щоби на нбю заводити Францією. Виклична ціна виносить 150,000 лірів.

— Моторовим човном через Мертве море. Недавно переплив Мертве море в цілі провірення его, моторовим човном, Американець Гарольд Шепстон. Свою подорож описує він в льондонськім „Wide World Magazines-1“. Вже сама назва — пише він — „Мертве море“ будить вражінє, мов би его береги були безнадійні, монотонні і понурі. До сего прилучають ся також численні легенди, живучі серед мешканців Палестини, після яких се море є прямо страшне. Але на велике своє здивованє виніс Шепстон зовсім инше вражінє зі своєї подорожі. Ту — пише Гарольд — стрінув я краєвид з екзотичною красою. На берегах чути спів птвиць; ту і там видно витрискуючі теплі і зимні жерела, а гарна, здорова фльора притягає видця до себе своєю красою. На берегах взносять ся величезні стіни скель; великі греблі піску з одної, а красні вапнякові гори з другої сторони замикають яри і печери надзвичайної, фантастичної краси. В Устю ріки Арнон, яка ділила колись країну Моаб ві. Амон, отвирає ся чудовий просмик, замикаючий безперечно найкрасший краєвид у всій Палестині. На поверх 100 метрів взносять ся стіни скель, віддалені від себе валами на 7 або 8 метрів, а межі ними розбивають ся з гуком філі Арнона. Ті чудові краски і чудна різнородність скельних укладів не дадуть ся описати. Поза просмиком є величезний цікавий скельний стовп з твердої, скаменілої соли, виглядаючий з далека гей статуа жінчини. Св. письмо стар. Завіта подає, що се перемінена в стовп соли жінка Лота. 8 миль на північ від сего місця, на східнім побережжю Мертвого моря, є горячі купелі Каліргое, в яких підчас своєї останньої недуги лічив ся Герод. Слідні там останки давньої будови. Ся одна в своїм роді злука біслийних згадок, а також виїмкова краса природи причинили би ся без сумніву до зроблення з Мертвого моря дуже численно відвідуваного купелевого місця, если би сей край був під иншим, а не турецьким правительством. Вода Мертвого моря є, як звісно, найбогатшою в сілі на всій землі, а після гадки Шепстона без сумніву має в собі лічничі середники, достойні наукового провірення. Шепстон купав ся разом зі своїми товаришами що дня в тім морі. Густина води вправді утруднює пливанє, але купіль ділає незвичайно відсвіжуючо. Властивий тягар сеї води є навіть більший, чим тягар

людського тіла, так, що люди не уміючі пливати, не могли би утопити ся. Вкінці Шепстон ствердив, що стан води в Мертвім морі не лише не зменшає ся, але зростає. Деякі верхи островів, що перед 30 роками стояли понад водою, тепер сховали ся в воду і лише вершки і горішні галузи дерев свідчать про ті колишні острови.

Поетичний фейлеток.

Оля Березинська.

III.

Чи може співати, як цвіти цвітуть
Й хорошо у ранці сяють,
Як ллєть ся і ллєть ся хрустальний потік,
Як птвиць у гаю співають?

Чи може про щастє — про долю — про рай
Про хвилю сьвятого спокою,
Чи може взивати хоробрих мужів
З оружем до лютого бою?

Я бачила цвіт у мріях моїх,
Я духом до зорі сягала,
Я вірила в щастє, що праця дає
Й я гордо у бою стояла!

А сила брутальна, що сьвітови цар,
Пожерла усі ідеали,
У хвилю єдину чекать довелося,
Хрустальні палати упали.

Телеграми

з дня 5. серпня.

Ішль. „Nachrichten“ доносять, що оден знатний член народно-німецького Союзу заявив, що Німці не згодять ся під ніякою умовою, щоби Прага мала характер чисто чеського міста, через заведенє чеського языка, як виключно урядового. Можливою була би утравізація мови у правительственных властей в Празі і задержанє справедливого status quo під народним оглядом в урядничім стані. На признанє Празі виключно чеського характеру не згодили би ся Німці навіть в случаю розділу Чех на дві області — на чеську і німецьку.

Царгород. (ТКБ). Вчєра запросило правительствє сенат на надзвичайне засіданє. На довірочнім засіданю, яке тривало 10 годин, постановив сенат кілька уступів конституції в сей спосіб пояснити, що законодавчий круг діланя палати послів треба уважати вже за покінчений.

Нині вийде розпорядок в справі замкненя палати і розписаня нових виборів.

Сенат ухвалив 28 голосами проти 5, щоби замкнути палату.

Царгород. (ТКБ). В зборах офіцерів на „узгірю свободи“ були 4 майори і 38 капітанів і поручників. Проводив бувший губернатор зі Скутарі в Азії, полковник Ляік, оден з провідників комітету.

Зачувати, що міністер війни постановив поставити перед воєнний суд учасників сих зборів.

Другого дня видав міністер дневний розказ, що тих офіцерів, котрі подібно як їх товариші вчєра, будуть брати участь в політиці, будуть строго карати.

Царгород. (ТКБ). Арештовано 20 офіцерів, які брали участь в молодотурецьких зборах.

Женева. Що до запевнєнь урядових італійських і турецьких кругів, що доси не було в Швайцарії мирових переговорів, доносить „Tribune de Genève“ з Евіан в категоричнім виді, що там були урядові переговори межи перебуваючим в Женеві князем Саїд Галім, а італійським послом проф. Гуїдо Фузінато. Переговори, до яких початок дала Туреччина, були на слідуючий основі: Князь Саїд Галім предложив признанє Італії заряду над Триполісом і Керенайкою. Італійці мали би признати політичну самостійність тих провінцій під зверхністю султана і управою губернатора, яким мав вістати сам Саїд Галім.

Катанія. (ТКБ). Вчєра вполудне появила ся над середнім кратером Етна велика хмара диму. Се відносить ся до вибуху вулкана.

Іспитований писар громадський, дяк і крамар пошукує місця. Зголошенє приймає уряд. парох. в Зіболках, почта в місці. 425(2)

Глядаю інструктора на село для уч. з VI кл. гімназ. — С. Борис в Хлиплях, п. Крукевичі. 424(2)

Казочко уладженя

КАВАРНЯ „ВАРШАВА“

У ЛЬВОВІ, ПЛОЩА СМОЛЬКИ

в стилі парискої „Cafe de la Paix“. Саяла маляхитова — саяла гебанова, читальні — салі білярдові — незнана доси величавість і комфорт.

Щогенко від 8. год. вечер концерт сальхової капелі парискої.

О численні відвідини просить

412(10)

франц Момкобич.

Овочі, ярини і стручкові продукти

приймає в продаж по курсових цінах в кождій кількості, а також переводить доставки для війська

збіжна і паші

Краєвий Союз господарско-торговельних Спілок

у Львові ул. Зіморівича ч. 20.

Письменні інформації на жаданє відвотно висилає ся. 414(5)

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені г р у б и м друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркненням чисел мінутних.

Візгуз зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05\$, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.
*) до Ряшева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.

До Підволочиск: 6:10, 10:35, §2:16, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.
†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Черновців: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55*, 11:00.
*) до Станіславова. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділю і сьвятом.

До Стрия: 6:00, 7:30, 10:02 §, 1:45, 6:50, 11:25 §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим.-кат сьвята.

До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56.
До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*.)
*) до Рави рускої (лише в неділі).

До Яворова: 8:40, 5:45.
До Підгаєць: 5:55, 4:58.
До Стоянова: 7:55, 5:20.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:29*, 2:42, 3:07†, 4:01, 11:30.
†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.

До Підгаєць: 6:09, 1:21*, 5:15, 10:40 §).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

До Стоянова: 8:12, 5:38.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6:28, 1:40*, 5:36, 10:59 §).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год 2 мін. 16 по полудни з перону 2. Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6:02, що дня: від 1/6 до 31/8: 7:22, 10:05, 2:35, 6:31, 8:35, від 1/5 до 15/9: 4:21, в неділі і сьвято-рим.-кат. сьвята: від 1/6 до 31/8: 1:30, від 1/5 до 31/5: 2:35, 8:33.

До Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 10:15, 3:03 в неділі і сьвято-рим.-кат. сьвята: від 5/5 до 8/9: 1:26.

До Любін: в неділі і сьвято-рим.-кат. сьвята від 12/5 до 8/9: 2:40.

Львокарські поїзди.

Крізгуз до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2:22, 5:45, 7:25, 8:00, 10:05, 1:10*, 1:30, 2:00\$, 5:40, 7:25†, 8:25, 9:50

*) з Тарнова, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня, †) з Мшани 15/6 до 30/9 включно щодня.

З Підволочиск: 7:20, 11:30, 1:50 §), 2:15, 5:30, 10:30, 10:48†

†) з Красного, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Черновців: 12:05, 5:15 §), 5:45†, 7:40, 10:25*, 1:55, 5:52, 6:26, 9:34

*) з Станіславова, †) з Коломиї, §) з Ходорова кожного слідуючого дня по неділі і сьвяті.

Зі Стрия: 7:28, 11:40, 4:25, 6:45, 10:19 §, 11:00 §) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділі і рим.-кат. сьвята.

З Самбора: 7:50, 9:55, 2:10, 8:30

Зі Сокаля: 7:10, 1:25, 7:57

З Яворова: 8:12, 4:20

З Підгаєць: 11:10, 10:20

Зі Стоянова: 10:01, 6:30

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 7:01, 11:11 1:36*, 2:00, 5:10, 10:12, 10:31†

†) з Красного, *) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Підгаєць: 7:26*) 10:49, 6:29*) 10:01, 12:00§)

*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.

Зі Стоянова: 9:42, 6:11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7:08*, 10:31, 6:11*, 9:41, 11:43§)

*) з Винник, §) з Винник в суботу і не

З Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 1:11, 9:10, в неділі і сьвято-рим.-кат.: від 5/5 до 8/9: 10:10

З Любін: в неділі і сьвято-рим.-кат. сьвята від 12/5 до 8/9: 9:00

З Винник: лише в суботу і неділю: 12:16.

„Карпатія“ тов. обезп. на житє — Заступство в Синявці, п. Башня дол. приймає обезпеченя на житє, посаги, від огню, граду, крадіжки і випадків. 394(28).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюванє кредиту своїм членам різними обезпеченням в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потручення податку рентового.

Вклади приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в години урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Ковто в Щадниці почтовій ч. 35.527.

Ковто жирове в банку австро-угор.

Вклади щадничі К 3,468.296—

Удїли членські К 341.275—

Позички уділені К 3,916.577—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем

Ол. Барвіньський: Значінє українсько руского народу для Австро-Угорщини (перекл. розвідки в Oesterreichische Rundschau з 1. мая 1912) ціна 20 сотяків. Дістати можна в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.